

Deleøkonomi

Torben M. Andersen
Aarhus Universitet
Nationaløkonomisk Forening
December 2018

Markeder og handel

- Markedsøkonomi er deleøkonomi
 - Fra produktion til forbrug
 - Arbejdsdelingens fordele
- Handel er ikke friktionsløs - hvordan lokaliseres en handelspartner?
 - Pengeøkonomi ($V_1 - M - V_2$)
 - Formidlingskanaler
 - Markedspladser
 - Auktionsmarkeder
 - Virksomheder/Forretninger
- Handelsmuligheder (markedsefficiens) begrænses af transaktionsomkostninger
 - Forekomst af handel
 - Handelsvilkår

Trend - unbundling

- Coase, 1937
 - *The main reason why it is profitable to establish a firm seem to be that there is a cost of using the price mechanism.....a firm will tend to expand until the costs of organizing an extra transaction within the form become qual to the cost of carrying out the same transaction by means of an exchange on the open market or the cost of organizing another firm*
- Unbundling of firms – e.g. outsourcing
 - A firm= organizer = a set of out-sourcing contracts
- Platforme – markedsdannelse
 - nye muligheder for at købere/sælgere kan identificeres
 - Lavere transaktionsomkostninger

Deleøkonomi, platformsøkonomi.....

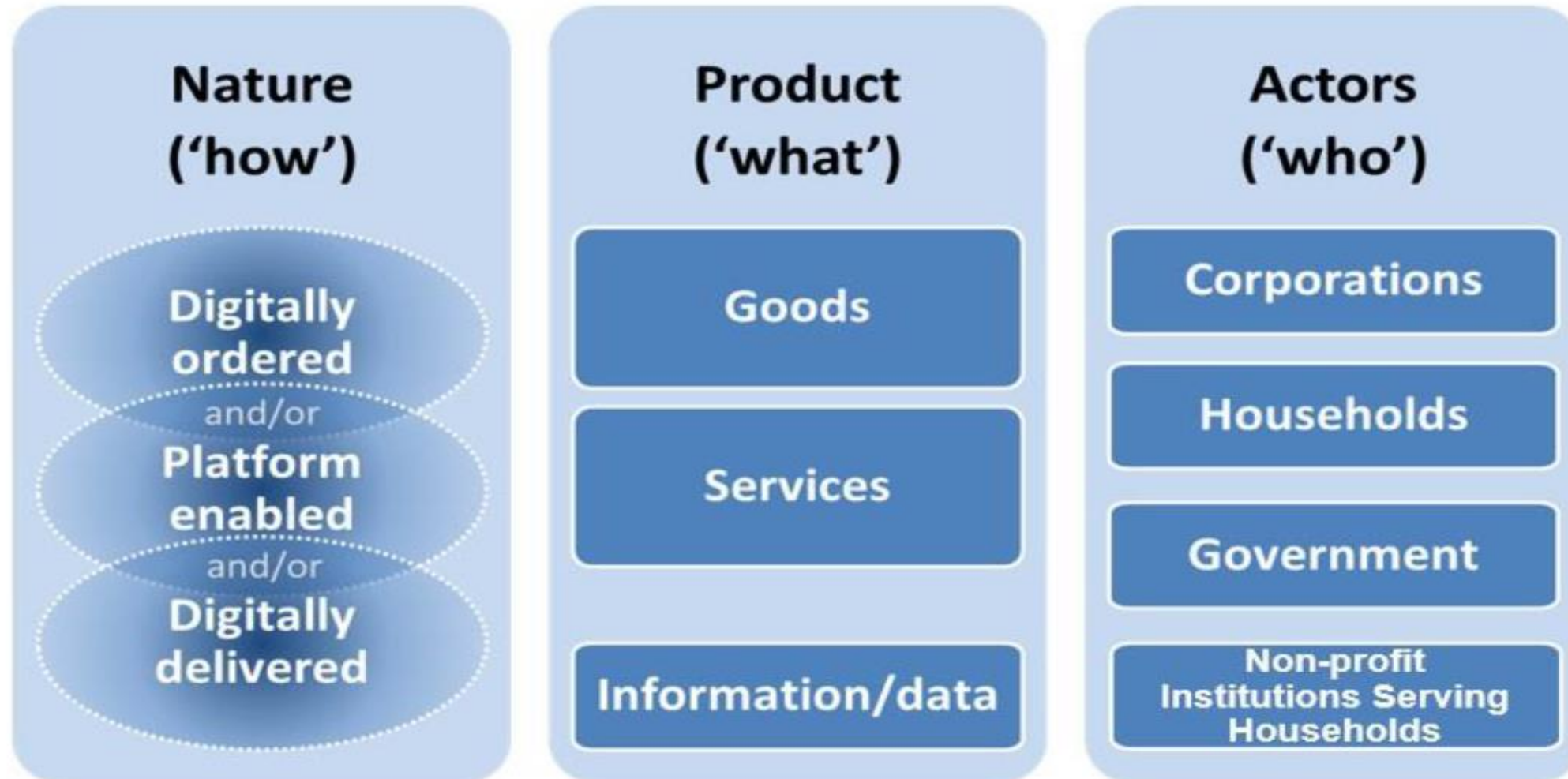
- Definition

- *peer to peer sharing of access to underutilized goods and services, which prioritizes utilization and accessibility over ownership (Schor & Fitz-Maurice, 2015)*

- Platforme for:

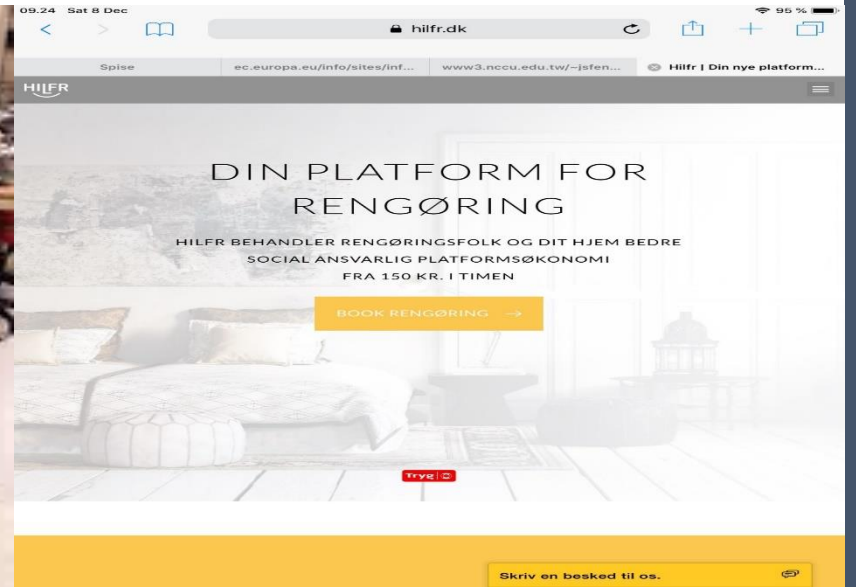
- Arbejdskraft/services (gig economy/ hilfr....)
- Realkapital (Airbnb....)
- Finansielt kapital (prosper; brickshare;.....)
- Kombinationer (Uber)

Dimensioner af digitale transaktioner

Nye markedspladser

- Platform – lavere transaktionsomkostninger
 - Nemmere at identificere en "handelspartner"
- Effekter:
 - Fortrængning af traditionelle virksomheder/øget konkurrence
 - Fortrængning af gør-det-selv (øget markedsaktivitet)
 - Fortrængning/organiseret sort-arbejde
 - Nye behov

Omfang af digital/deleøkonomi

Table 1. Possible Size of the Digital Sector in the United States, 2015

Product group	Percent of GDP
<i>Included in GDP (on a value-added basis):</i>	
ICT equipment, semiconductors and software	2.8
Telecommunication and Internet access services	3.3
Data processing, and other information services	0.7
Online platforms, including e-commerce platforms	1.3
Platform-enabled services, (e.g., the "sharing economy")	0.2
Total (with incomplete adjustment for double counting of output)	8.3
<i>Conceptually not included in GDP, or missed for procedural reasons:</i>	
Wikipedia and open source software	0.2
Free media from online platforms funded by advertising	0.1
"Do-it-yourself" fixed capital formation of online platforms	0.3
Output of MNEs attributed to tax havens	0.4
Total (with incomplete adjustment for double counting of output)	1.0

Fordele og ulemper

- Lavere friktioner – velfærdsgevinster
 - Gevinst til deling – køber, sælger
 - Større valgfrihed/fleksibilitet
 - Øget kapacitetsudnyttelse

- Formidler/organisator = platform
 - Ikke atomiseret handel

Væsentlige parametre:

- Ydelsens karakter/egenskaber
- Pris/kvalitet
- Tillid og troværdighed

Behov for markedsregulering?

- Platforme og regulering
 - Udfordre rent seeking – stive strukturer
 - gavnlige effekter af øget konkurrence
 - Markedsimperfektioner fjernes ikke – kan i nogle tilfælde blive forstærket
- Handelsaktiviteter drevet af regel/skattearbitrage
 - Unfair konkurrence
- Behov for regulering
 - Forbrugerbeskyttelse
 - Lønmodtagersikring
 - Beskatning
 - Netværkseksternalitet/data/monopol

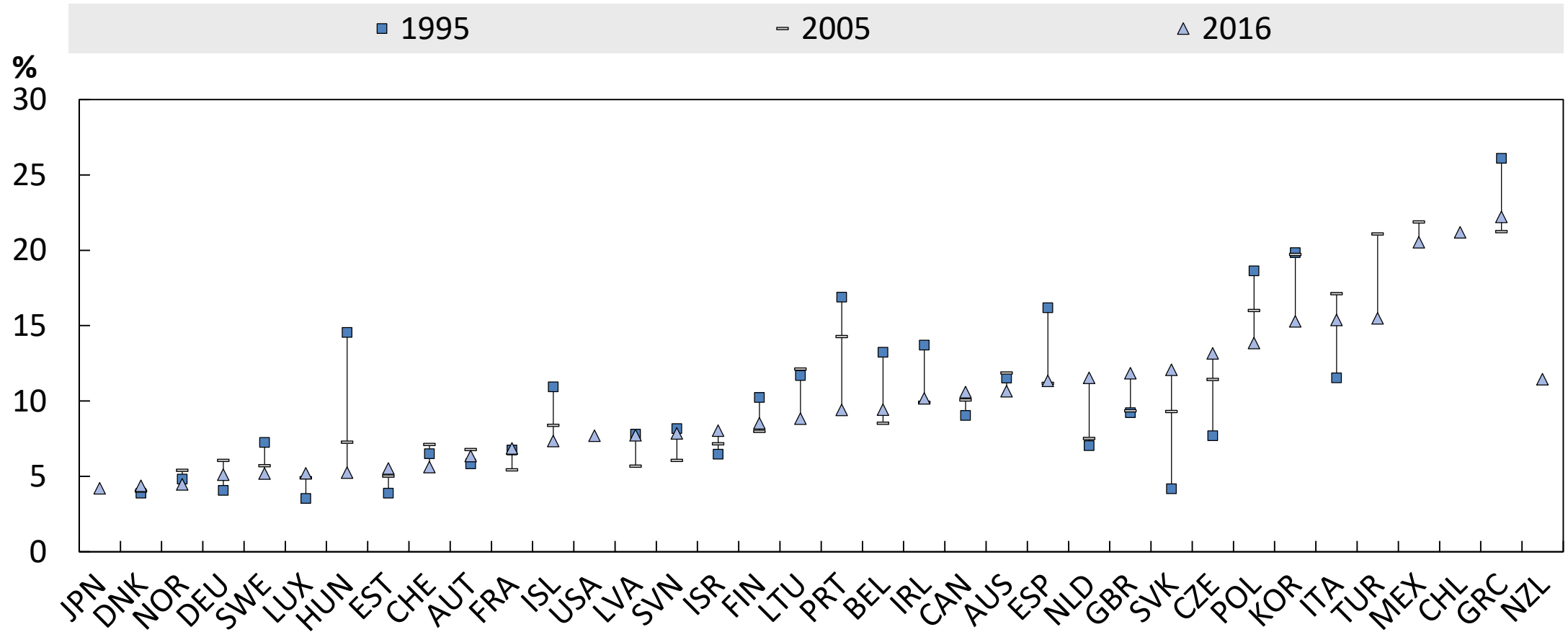
Afledte effekter

- Risikodeling – hvem bærer risikoen
- Free-riding på øvrige institutionelle arrangementer
- Mindre investering i firm-specifik skills
- Nabo-effekter (Airbnb)
- Tillid - Ratings (kan også manipuleres)

Lønmodtager/selvstændig erhvervsdrivende?

- Flexibilitet
- Risiko
 - Indkomst
 - Sygdom/erhvervsevne
- Omgåelse af minimumsløn
- Sociale rettigheder
 - Øget restgruppe
 - Øget pres på velfærdsordninger
- Dækning – hvordan?
 - Generelle ordninger
 - Platform-specifikke løsninger
- ESG-pres?
- Platformsløsninger:
 - UBER: forsikringsordning - sygdom, skader og barselsorlov
 - + ansvar for skattebetaling

Share of own-account workers in total employment

HILFR og 3F overenskomst

- Arbejdede timer > 100 timer – muligt (frivilligt) at skift status fra freelance til ansat
- Fast grundtimeløn på minimum 141,21 kr. i timen
- Pensionsordning
- Feriepenge
- Sygedagpenge

Beskatning

- Skattearbitrage/
undvigelse

- Kendskab til skatteregler
- Registrering (ingen normal arbejdsgiver, butik...)
- Jurisdiction
- Elektronisk aftryk

Nye skatteregler - udlejning:

- Bundfradrag – forudsat indberetning (ellers kr. 11.000 pr år)
 - udlejning af sommerhuse på 40.000 kr. årligt pr. ejendom.
 - korttidsudlejning af helårsboliger på 28.000 kr. årligt pr. ejendom.
- Bundfradrag på 10.000 kr. årligt ved udlejning af bil, båd, campingvogn, autocamper og camplet.
- Automatisk digital indberetning til skat
- Ret til privat korttidsudlejning af helårsboliger
 - Op til 70 dage om året uden kommunens samtykke forudsat indberetning til skattemyndighederne – ellers kun op til 30 dage om året
 - Den enkelte kommune kan beslutte, at borgerne kan korttidsudleje deres helårsboliger i op til 100 dage årligt,

Feel good elementet

- Mere miljøvenligt (bedre udnyttelse af ressourcer)
- En mere demokratisk økonomi (bottom-up styret; mindre afhængighed af ejerskab) – empowerment - ”social mixing”
- Reduktion af stats/reguleringsmuligheder

Deleøkonomi

- Lavere transaktionsomkostninger
 - Markedsefficiens
 - Velfærdsgevinster
- Traditionelle aspekter knyttet til markedsimperfektioner er ikke fjernet
- Reguleringsbehov